

РЕШЕНИЕ

№ 7449

гр. София, 10.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 17.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Паола Георгиева и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **7079** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.

1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба на [община] срещу Националната Агенция за Приходите.

Претендира се да се осъди ответника да заплати на ищеца, както следва:

1. сумата от 3 840 лв. представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, настъпили от отменен като незаконосъобразен Ревизионен акт № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение за изготвяне на жалба пред административния орган - директора на дирекция „ОДОП“ - [населено място].

2. законна лихва върху обезщетението на стойност 379,76 лв., изчислена от датата на заплащане на възнаграждението – 25.07.2020 г. до датата на предявяване на исковата молба - 16.07.2021 г.

3. законната лихва върху обезщетението от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адвокат Д., който поддържа исковата молба. Претендира разноски.

Ответникът - Национална агенция за приходите, се представлява от юрисконсулт Р., която оспорва исковата молба, по аргументи посочени в отговора на исковата молба.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП,

изразява становище за неоснователност на предявените искове.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че срещу [община] е било образувано ревизионно производство, завършило с издаването на Ревизионен акт № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г. от органи по приходите при ТД на НАП, [населено място], с който за общината са установени публични задължения за ДДС в размер на 101 698,19 лв. главница и 5136,27 лв. лихви. При оспорването му по административен ред, РА е частично отменен с решение № 379 от 10.08.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП. Жалбата е отхвърлена в частта срещу РА, в която за [община] са установени задължения по ЗДДС в размер на 101 698,19 лв. главница и 5136,27 лв. лихви. РА е отменен в частта, в която за жалбоподателя са установени задължения за лихви за месец 09.2019 г. в размер на 60,19 лв.

При проведеното оспорване по реда на чл. 156, ал. 1 от ДОПК, с решение № 1953 от 30.10.2020 г. на Административен съда, [населено място], РА е изменен като размерът на допълнително начисления ДДС е намален от 101 698,19 лв. на 11 672,67 лв., а размерът на лихвите е намален от 5 136,27 лв. на 589,53 лв.

С окончателно решение № 7710 от 28.06.2021 г. на ВАС, Осмо отделение РА № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г. е отменен изцяло.

Като писмени доказателства по делото са приети следните документи: 1. Договор за правна защита и съдействие № 918756 – 93 от 06.08.2019 г., сключен между [община] и Адвокатско дружество „Д., П. и К.“, видно от който клиентът възлага на дружеството осъществяване на правна защита и съдействие по обжалване на РА № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г., издаден от орган по приходите при ТД на НАП, [населено място] по реда на чл. 152 от ДОПК. Договореното възнаграждение е 3200 лв. без ДДС., платимо по банков път до 13.06.2020 г., 2. Пълномощно във връзка с описания договор, 3. фактура № 0.....0150/17.06.2020 г., издадена от Адвокатско дружество „Д., П. и К.“, като доставчик и [община], като получател, с предмет на доставката по договор за правна защита и съдействие № 93 от 06.08.2019 г. и обжалване на № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г. и определена стойност на услугата от 3840 с ДДС, 4. извлечение от аналитичната оборотна ведомост на счетоводни сметки 703 и 453 на Адвокатско дружество „Д., П. и К.“, видно от която са били осчетоводени получени на 27.06.2020 г. суми от 3200 лв. – данъчна основа и 640 лв. ДДС, по фактура № 150 от 17.06.2020 г. и платежно нареждане от 24.07.2020 г. от [фирма], видно от което [община] е наредила по сметка на Адвокатско дружество „Д., П. и К.“ на 24.07.2020 г. сумата от 3840 лв. по фактура № 150 от 12.06.2020 г.

Други доказателства от значение за предмета на спора по делото не са ангажирани.

В исковата молба се твърди, че са налице всички, предвидени в закона предпоставки, които обосновават възникването на отговорността на държавата за причинени на граждани и юридически лица вреди, вследствие на незаконосъобразни актове или действия на нейни органи или длъжностни лица. Доказано е наличието на претърпени вреди, изразяващи се в платено адвокатско възнаграждение за оспорване на посочения ревизионен акт и причинно-следствената връзка между тези вреди и отменения РА.

В писмения отговор на ответника се сочи, че искът е неоснователен, защото не е

установено, че претендираната сума да е платена на валидно правно основание от ищеца. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след отмяната на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към протоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, вследствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Наличието на тези предпоставки ще бъде абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение.

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ с оглед фактическите твърдения на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на издаден административен акт или действие на длъжностно лице или орган на ответника; 2. незаконосъобразност на акта или действието; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразното действие на длъжностно лице или орган на ответника и настъпилите вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана – от органите по приходите при ТД на НАП, [населено място] е издаден Ревизионен акт № Р-02000219003750-091-001/11.03.2020 г.

Според настоящия съдебен състав е доказана втората предпоставка – налице е цялостна отмяна на ревизионния акт, при оспорването му по съдебен ред с окончателно решение на ВАС, поради неговата незаконосъобразност.

Производството по обжалване на ревизионните актове е специфично и изисква задължително оспорване по административен и съдебен ред.

В случая е безспорно, че е проведено оспорване по административен ред, при което с решение № 379 от 10.08.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП. Жалбата е отхвърлена в частта срещу РА, в която за [община] са установени задължения по ЗДДС в размер на 101 698,19 лв. главница и 5136,27 лв. лихви. РА е отменен в частта, в която за жалбоподателя са установени задължения за лихви за месец 09.2019 г. в размер на 60,19 лв.

Предвид на обстоятелството, че в закона не е предвидено търсенето и съответно заплащането на разноски при задължително оспорване по административен ред, обезвреждането на вредите, в този случай, безспорно би могло да се реализира по реда на чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

За да възникне визираната законовата отговорност на държавата, следва да е налице отменен по надлежния ред акт, реално причинена вреда, произтичаща от него, както и да е налице пряка причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилата вреда. Също така, в чл. 17, ал. 6 от ДОПК е посочено, че задължените лица имат право на обезщетение за вредите, причинени им от незаконни актове, действия или бездействия на органи по приходите и публичните изпълнители при или по повод

изпълнение на дейността им, като отговорността се реализира по реда, предвиден в ЗОДОВ.

По делото безспорно е установена отмяната на ревизионния акт по реда на чл. 156, ал. 1 и следващите от ДОПК. Следва да се посочи, че обжалването по административен ред на ревизионен акт № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г., издаден от орган по приходите при ТД на НАП, [населено място], е задължителна предпоставка за реализиране на съдебно оспорване след това. Ако по административен ред беше отменен процесния РА, то нямаше да се стигне и до съдебно му оспорване, предвид потвърждаването му с решение № 379 от 10.08.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП.

В АПК липсва разпоредба, която да урежда заплащането на разноските, направени в хода на административното обжалване на оспорения акт. Съдебната практика приема, че липсва процесуален ред за присъждането на разноските, направени във връзка с обжалването по административен ред (определение № 275/9.01.2012г. на ВАС по адм.д. № 2/2012г., определение № 16576/11.12.2013г., постановено от ВАС по адм.д. № 16146/2013г.), както и че този законодателен пропуск не може да се запълни с прилагането на чл. 143 от АПК по аналогия, тъй като тя касае понасянето на разноските, направени в съдебното производство. Следователно, единственият път за жалбоподателя да възстанови направените разноски при обжалването на актовете по административен ред, е да потърси правата си по общия исков ред, както е прието и в едно от горесцитираните определения на ВАС. Този ред, в конкретния случай е чрез иск по чл. 17, ал. 6 от ДОПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ. Заплатените адвокатски хонорари във връзка с административното оспорване на ревизионния акт, са вреда за жалбоподателя, тъй като плащането им е довело до намаляване на имуществото му. Тази вреда е в причинно следствена връзка с отменения акт, тъй като потърсената адвокатска помощ и заплатения хонорар са именно във връзка със защитата срещу него чрез оспорването му.

Според настоящия съдебен състав в разглеждания казус са налице и третата и четвъртата предпоставки за реализиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Следва да се отбележи, че по делото са прието без оспорване счетоводни и банкови документи, както и договор за правна защита и съдействие, от които се установява плащането на претендираната сума от страна на [община] на Адвокатско дружество „Д., П. и К.“. Сумата е преведена по банков път и е осчетоводена надлежно, като приход в счетоводството на дружеството.

Съдът не намира за основателно направеното възражение в отговора на исковата молба, че в платеното адвокатско възнаграждение не следва да се включва ДДС.

Съгласно § 2а от ДР на Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за нерегистрираните по Закона за данъка върху добавената стойност адвокати размерът на възнагражденията по тази наредба е без включен в тях данък върху добавената стойност, а за регистрираните дължимият данък върху добавената стойност се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение, като се дължи съобразно разпоредбите на Закона за данъка върху добавената стойност.

В случая не е спорно, че Адвокатско дружество „Д., П. и К.“ и [община] са били регистрирани по ЗДДС. Дружеството е издало данъчна фактура, в която е вписан идентификационния му номер по ЗДДС.

С оглед основателността на главния иск, съдът установява основателност и на акцесорната претенция на ищеца за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху уважения размер на обезщетението за причинени имуществени вреди. В тази връзка следва да се приеме за неоснователен довода на ответника, че лихва в случая не се дължи, поради липса предвидена за това възможност в ЗОДОВ. Вярно е, че в този специален закон не е изрично посочено, че ищецът има право на лихва. Но претенцията за претендиране и присъждане на лихви произтича от чл. 86 на Закона за задълженията и договорите, съгласно който при неизпълнение на парично задължение, длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. По отношение на определянето на началния момент на дължимостта на законната лихва, представляваща обезщетението, следва да се съобрази т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на Върховния касационен съд по тълкувателно гр.д. № 3/2004 г., съгласно което началният момент на забавата при незаконни актове на администрацията и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове.

В разглеждания случай, РА № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г. е отменен окончателно с решение на ВАС от 28.06.2021 г., която дата следва да се приеме за начална при изчисляване на размера на претендираната лихва. Съдът, по реда на чл. 162, пр.1 от ГПК, като съобрази, че не са необходими специални знания от областта на науката, изкуството, техниката или занаятите, изчислява размера на законната лихва върху сумата от 3840 лв. за процесния период 28.06.2021 г. – 16.07.2020 г. (датата на подаването на исковата молба). Размерът мораторната лихва може да бъде определен чрез използване на електронния калкулатор, базиран на интернет страница с адрес: www.calculator.bg. След извършено пресмятане по посочения начин, съдът намира, че в случая размерът на мораторната лихва върху сумата от 3840 лева за посочения период е **22,40 лева**.

На ищеца се дължи и законна лихва върху присъденото обезщетение, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноси, съразмерно с уважената част. Съдът намира за неоснователно възражението за ответника за прекомерност на платеното адвокатско възнаграждение. Според разпоредбата на чл. 8, ал. 1, т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, минималния размер адвокатско възнаграждение за защита по дела при интерес от 1000 до 5000 лв. е 300 лв. плюс 7 % за горницата над 1000 лв., т.е. в случая, с оглед на материалния интерес размерът на минималното възнаграждение е 498,80 лв. По делото освен изготвянето на исковата молба, беше осигурено и лично присъствие на адвокат Д. по време на проведеното по делото открито заседание, поради което възнаграждение в размер на 600 лв. не е прекомерно.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ предвид частичното отхвърляне на

предявения иск, основателна е претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част.
Водим от горното, на основание чл. 203 от АПК, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,**

РЕШИ:

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [община], с ЕИК[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица]сума в размер на **3840** (три хиляди осемстотин и четиридесет) лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, настъпили от отменен като незаконосъобразен Ревизионен акт № Р-16001619007101-091-001/21.05.2020 г., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение за изготвяне на жалба пред административния орган - директора на дирекция „ОДОП“ - [населено място], ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [община], с ЕИК[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица]сума в размер на **22,40 лева**, представляваща мораторна лихва за периода 28.06.2021 г. до 16.07.2021 г. върху присъденото обезщетение от **3840** (три хиляди осемстотин и четиридесет) лева, като **ОТХВЪРЛЯ** иска в тази му част до пълния му размер от **379,76** лева.

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [община], с ЕИК[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица]на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, във връзка с чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в действащата към момента на сключването на договора за правна защита и съдействие редакция, сума в размер на **571** (петстотин седемдесет и един) лева, представляваща платено адвокатско възнаграждение и държавна такса, съразмерно на уважената част.

ОСЪЖДА [община], с ЕИК[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица]да заплати на Националната агенция за приходите на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от **80** (осемдесет) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 7079 по описа за 2021 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.